

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Houding ten opzichte van gepersonaliseerd leren

De meerderheid van alle docenten, schoolleiders en bestuurders staat (zeer) positief tegenover gepersonaliseerd leren in het vo, al dan niet met behulp van ict. Ruim 90% van de schoolleiders en bestuurders staat hier (zeer) positief tegenover. Redenen om hier positief over te zijn is omdat het de motivatie van leerlingen zou verhogen en het goed aansluit bij individuele leerbehoeften. Docenten zijn over het algemeen iets minder positief; 75% van hen staat er (zeer) positief tegenover, 18% is er neutraal over en 6% is hierover negatief of zeer negatief. Een grote meerderheid van de respondenten (80% van de docenten, 92% van de schoolleiders en 94% van de bestuurders) vindt het daarnaast (zeer) belangrijk dat het gepersonaliseerd leren – in welke vorm dan ook – op hun eigen school steeds meer onderdeel wordt van de manier van leren en werken.

Huidige stand van zaken

Aan docenten, schoolleiders en bestuurders is gevraagd hoe ver hun school volgens hen is met de invoering en/of doorontwikkeling van gepersonaliseerd leren. Meer dan de helft van hen zegt dat zij hier nog niet zo ver mee zijn. Van alle ondervraagde groepen zegt ongeveer 30% dat hun school hiermee al wel redelijk (tot heel) ver is.

Vervolgens is aan schoolleiders en bestuurders gevraagd in hoeverre docenten op hun school/de scholen onder hun bestuur tijdens hun lessen al bezig zijn met gepersonaliseerd leren en op welke wijze dat gebeurt. Zij geven hierop aan dat door docenten op hun school/de scholen onder hun bestuur met name al 'gebruik wordt gemaakt van lesmateriaal dat geschikt is om te differentiëren' en 'leerlingen gestimuleerd worden eigenaar te zijn van hun eigen leerproces'. In vergelijking met schoolleiders denken bestuurders vaker dat een groot deel van de docenten op scholen onder hun bestuur een bepaalde vorm van gepersonaliseerd leren (al) toepast.

Aan docenten is vervolgens gevraagd hoe ver men zelf in de eigen lessen is met de invoering en/of doorontwikkeling van gepersonaliseerd leren. 37% van de docenten zegt hier al redelijk (tot heel) ver mee te zijn. 62% geeft daarentegen aan hier nog niet zo ver mee te zijn of zelfs nog niet of nauwelijks mee te zijn begonnen. Het meest wordt al 'gebruik gemaakt van lesmateriaal dat geschikt is om te differentiëren' evenals 'de rol van coach aangenomen tijdens het begeleiden van de leerlingen'.

Rol Leerling 2020

72% van de bestuurders, 48% van de schoolleiders en slechts 20% van de docenten zegt het project en/of de activiteiten van Leerling 2020 goed tot zeer goed te kennen. Bijna de helft van de docenten (47%) kent het project en/of de activiteiten van Leerling 2020 niet. Een groot deel van de docenten (65%) en schoolleiders (44%) blijkt zelf aan geen enkele activiteit van Leerling 2020 te hebben deelgenomen. Schoolleiders namen in vergelijking met docenten relatief vaak deel aan een activiteit van Leerling 2020, veelal in de vorm van het lezen van de nieuwsbrief (40%) en het bekijken van praktijkvoorbeelden op de website van Leerling 2020 (24%). Voor alle activiteiten waaraan men heeft

deelgenomen geldt dat de meerderheid van de respondenten van mening is dat deze activiteiten wel ('enigszins' of 'sterk') bijdragen aan het actiever en/of intensiever aan de slag gaan met gepersonaliseerd leren. Bestuurders zijn echter minder positief dan de andere doelgroepen over de mate waarin het lezen van de nieuwsbrief en het bekijken van praktijkvoorbeelden bijdraagt aan het actiever en intensiever aan de slag gaan met gepersonaliseerd leren.

Benodigde ondersteuning bij het (verder) invoeren van gepersonaliseerd leren

Vrijwel alle bestuurders (96%) en de overgrote meerderheid van de schoolleiders (85%) zijn zelf van plan (verder) aan de slag te gaan met gepersonaliseerd leren. In iets mindere mate geldt dit ook voor docenten (65%). De grote meerderheid, en wel minimaal vier van de vijf respondenten (met subtiële verschillen naar doelgroep) geeft aan enigszins of veel behoefte te hebben aan specifieke ondersteuning om gepersonaliseerd leren, al dan niet met behulp van ict, tot een duurzaam succes te maken. Vormen van ondersteuning die genoemd worden zijn het beschikbaar stellen van leswijsmateriaal en hulp bij de implementatie.

Tot slot is aan alle respondenten gevraagd of ze nog opmerkingen, tips en/of verbeterpunten voor Leerling 2020 hebben met betrekking tot de invoering van gepersonaliseerd leren in het voortgezet onderwijs. Hierbij wordt door docenten meest genoemd dat voor de uitvoering van het project Leerling 2020 veel tijd en geld nodig is en vroegen ze zich af of dit alles in de praktijk wel haalbaar is. Door schoolleiders wordt het meest genoemd dat er meer financiering nodig is voor ict en dat het project Leerling 2020 wat meer op de voorgrond zou mogen treden.

Conclusies

Hoewel de ruime meerderheid van docenten, schoolleiders en bestuurders positief tot zeer positief staat tegenover gepersonaliseerd leren in het vo en ook van plan is hier (verder) mee aan de slag te gaan, blijkt men hiermee op school/in de eigen lessen nog niet zo ver te zijn. Opvallend is dat docenten, voor wie gepersonaliseerd leren de meeste impact heeft, in vergelijking met schoolleiders en bestuurders, relatief gereserveerd staan ten opzichte van (de invoering en/of doorontwikkeling van) gepersonaliseerd leren. De vraag is 'welke groep' het meest reële beeld geeft van de 'huidige staat van gepersonaliseerd leren': bestuurders, schoolleiders of docenten. Als we van de docenten uitgaan (en dat lijkt ons realistisch) zijn scholen nog niet zo ver met gepersonaliseerd leren.

Docenten, schoolleiders en bestuurders van vo-scholen blijken een duidelijke behoefte te hebben aan specifieke ondersteuning om gepersonaliseerd leren, al dan niet met behulp van ict, tot een duurzaam succes te maken. Hier ligt een mooie taak voor Leerling 2020 hen hierbij te helpen.